

РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПАЛИВНО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ

Андрійчук Т.М., студентка 4 курсу

Скрипніченко С.В., к.с.-г.н, доц.

Житомирський державний технологічний університет

undershlyagen@gmail.com

В наш час коли зростає дефіцитність енергоносіїв та їх істотне підвищення вартості споживання необхідно звертати посилену увагу до енергозбереження. Нафтогазовому комплексу відводиться важлива роль у економічному зростанні України, яка володіє значними запасами та потенційними ресурсами нафти і природного газу. Перспективні ресурси нафти, газоконденсату, вільного та розчиненого газу обліковуються в обсязі понад 2,3 млрд. тон умовного палива (умовна одиниця запасів та ресурсів вуглеводнів), в тому числі запаси промислових категорій – 1,4 млрд. тон умовного палива. При існуючому щорічному видобутку нафти з газовим конденсатом вичерпати власні запаси наша держава зможе приблизно через 60 років. На території України існують три нафтогазові регіони: Західний (Карпатський), Східний (Дніпровсько - Донецький) та Південний (Причорноморсько – Кримський). Протягом останніх десятиліть відбувається велике виснаження і деградація нафтогазових родовищ, значно погіршуються геологічні, технічні та економічні умови їх експлуатації. Як відомо, запаси нафти і природного газу є обмеженими і вони не відновлюються. Саме тому необхідно раціонально використовувати паливно-енергетичні ресурси нашої країни. Метою дослідження є обґрунтування теоретичних засад механізму раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів. Раціонального використання паливно-енергетичних ресурсів (ПЕР) полягає в досягненні максимальної ефективності їх витрачання при існуючому рівні розвитку техніки та технології і одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє природне середовище. Процес раціонального використання ПЕР повинен включати наступні етапи:

- погодження, розробку і затвердження органами управління в сфері використання енергетичних ресурсів законодавчо-нормативних актів, що регулюють питання енергетичної безпеки, паливно-енергетичного комплексу;
- розробку методичних рекомендацій щодо визначення неефективного використання ПЕР, затвердження нормативів питомих витрат енергетичних ресурсів, розробку екологічних і впровадження стандартів енергоефективності та використання відновлювальних видів ресурсів в процесі господарської діяльності;
- інституційне забезпечення проведення енергоаудиту та забезпечення функціонування системи ефективного енергоменеджменту на галузевому і регіональному рівнях для зменшення енергозатратності окремих виробництв та установ бюджетної сфери;
- проведення екологічної експертизи об'єктів і заходів;
- розподіл прав між суб'єктами щодо використання й володіння ПЕР,
- ведення обліку запасів ПЕР та визначення потенціалу використання відновної енергії вітру, сонця та вторинних ресурсів;
- моніторинг і прогнозування стану навколишнього середовища;
- впровадження стимулів та санкцій щодо порушення нормативно-правових актів в енергетичній сфері та галузі енергозбереження;
- участь у міжнародних проектах щодо забезпечення енергоефективності, енергозбереження та охорони навколишнього середовища та робота серед населення щодо свідомого ставлення до необхідності підвищення енергоефективності;
- забезпечення функціонування системи платежів за спеціальне використання енергетичних ресурсів, екологічного збору, платежів за неефективне використання ПЕР і компенсації заподіяної шкоди.

Раціональне використання паливно-енергетичних ресурсів повинно забезпечити повноцінне існування і розвиток сучасного суспільства, та максимальну ефективність використання даних ресурсів при одночасному зниженні техногенного впливу на навколишнє середовище.

Для вирішення даної проблеми першочерговим завданням є зменшення обсягів і питомої ваги споживання природного газу та зміщення акцентів у бік відновлюваних джерел енергії та електроенергії як нетрадиційного енергоресурсу. Потрібно своєчасно розвивати ОЕС, її зростання повинно випереджати зростання споживання енергії. Необхідне поліпшення техніко-економічних показників роботи обладнання шляхом проведення реконструкції, вдосконалення режимів роботи і якісних ремонтів для зменшення втрат електроенергії. Важливо стимулювати електроспоживання в години добового мінімального навантаження енергосистеми шляхом залучення споживачів-регуляторів і застосування багатотарифних електролічильників. Також важливим є своєчасний моніторинг і прогнозування впливу на стан навколишнього середовища та посилений контроль у випадку порушення екологічних норм.